

שְׁתֵּי גִזְזוּתָאֵי – [מִרְפֹּסוֹת] שֶׁל שְׁנֵי דִיירִים, הָעוֹמְדוֹת מֵעַל יָם, זֶה
לְמַעַל מִזֶּה, וְאֵינָן מְכוּנוֹת זֶה עַל זֶה אֲלָא מְשׁוּכוֹת זֶה לְכָאן וְזֶה לְכָאן,
וְכַדִּי שִׁיחִיהָ מוֹתֵר לְהַעֲלוֹת אֶל הַגּוֹזוּטָא מִמֵּם מְהִים צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת
חֹר בְּרִיצְפָּתָהּ וּלְהַעֲמִיד סָבִיב מַחֲצִיזָה, וְדִיירֵי שְׁתֵּי הַגּוֹזוּטָאוֹת
עָשׂוּ בְּשׁוֹתָפוֹת מְחִיצָה לְחֹר שֶׁבְּגוֹזוּטָא הָעֲלִינָה וְלֹא עָשׂוּ חֹר
וּמְחִיצָה לְגוֹזוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה, וְכַדִּי שִׁיכּוֹל דִּיירֵי הַתַּחְתּוֹנָה לְשֹׁאֵב
מִיָּם בִּשְׁבֹּת, צָרִיכִים הֵם לְזוֹרֵק אֶת הַדְּלִי שֶׁלָּהֶם דֶּרֶךְ הָעֲלִינָה,
וּלְשַׁלְּשׁוֹ לְמִיָּם לְשֹׁאֵב, שְׁתֵּיהֶן אֲסוּרוֹת – דִּיירֵי שְׁתֵּי הַגּוֹזוּטָאוֹת
אֲסוּרִים לְמַלֵּא מִיָּם בִּשְׁבֹּת דֶּרֶךְ הַחֹר שֶׁבְּגוֹזוּטָא הָעֲלִינָה, מִכּוּיֹן
שֶׁלְשֵׁנִים בְּעֻלּוֹת עַל הַשִּׁמּוֹשׁ בַּחֹר וְהוּא כּוֹחֵר שֶׁל שְׁנֵי אֲנָשִׁים,
עַד שֶׁיִּצְרְכוּ דִיירֵי שְׁתֵּי הַגּוֹזוּטָאוֹת עִירוֹב חֲצִירוֹת.
וְאִמְרַן רַב הוֹנָא אָמַר – [בְּשֵׁם] רַב, לֹא שָׁנָה דִּין זֶה, שֶׁאִם
בְּנֵי הַגּוֹזוּטָא הָעֲלִינָה שְׂהִיא גְבוּהָהּ מִהַגּוֹזוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה עֶשְׂרֵה
טַפְחִים, אֲסוּרִים בְּשִׁימוֹשׁ בַּחֹר אִף שֶׁהֵם מִשְׁתַּמְשִׁים בּוֹ עַל יְדֵי
שֶׁלְשׁוֹל הַדְּלִי בִּלְבָד, וְאִילוּ הַתַּחְתּוֹנִים מִשְׁתַּמְשִׁים בּוֹ עַל יְדֵי זְרִיקָה
הַדְּלִי לְמַעַלָּה אֶל הַגּוֹזוּטָא הָעֲלִינָה וּשְׁלֹשׁוֹ, אֵלָּא בְּאֹפֶן
שֶׁהַגּוֹזוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה כְּמוֹכָה לְעֲלִינָה בְּתוֹךְ אַרְבַּעַה טַפְחִים
בְּמִשְׁךְ הַכּוֹתֵל, שֶׁאֵז שִׁימוֹשׁ דִּיירֵי הַתַּחְתּוֹנָה בַּחֹר עַל יְדֵי הוֹרִיקָה
נִחְשָׁב אִף הוּא תַּשְׁמִישׁ, אֵלָּא כְּמוֹפְלָגָתָהּ וּמְשׁוּכָה הַתַּחְתּוֹנָה
מִהָעֲלִינָה אֲרַבְעָה טַפְחִים, עֲלִינָהּ מוֹתֵרֶת וְתַחְתּוֹנָה אֲסוּרָה, לְפִי
שְׁלִדִירֵי הַגּוֹזוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה אִין שִׁימוֹשׁ בַּחֹר שֶׁבְּגוֹזוּטָא
הָעֲלִינָה אֲלָא עַל יְדֵי זְרִיקָה הַדְּלִי לְגוֹזוּטָא הָעֲלִינָה בְּמִשְׁךְ אֹיִר
אַרְבַּעַה טַפְחִים, וְזֶה שִׁימוֹשׁ בְּאֹיִר וְאֵינוֹ נִחְשָׁב תַּשְׁמִישׁ, וְאִין הֵם
אֲסוּרִים עַל דִּיירֵי הַגּוֹזוּטָא הָעֲלִינָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֹר. וּמִדְּבָרֵי רַב
אֵלּוּ יֵשׁ לְלַמּוֹד שֶׁרַב סוֹבֵר שֶׁאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ אֹיִר,
עַל כֵּךְ נִשְׁבֵּי שֶׁאִין לְלַמּוֹד מִדְּבָרָיו אֵלּוּ שֶׁכֵּךְ דַּעְתּוֹ גַּם לַעֲנִין בּוֹר
שִׁבִּין שְׁתֵּי חֲצִירוֹת, מִשּׁוּם שִׁישׁ לְדַחוֹת, דְּלִמָּא שְׂאֵינָא הֵכָּא – שְׂמָא
שׁוֹנָה הִדְּבַר כֵּאֵן, דְּכִינּוּן דְּלָהָה – לְדָרִים בְּגוֹזוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה,
הַשִּׁימוֹשׁ בַּחֹר הוּא בְּזִיקָהּ שֶׁל הַדְּלִי בְּאֹיִר לְמִשְׁךְ אַרְבַּעַה טַפְחִים
לְגוּבָה עֶשְׂרֵה טַפְחִים וְשֶׁלְשׁוֹל הַדְּלִי לִיָּם, וְאִילוּ לָזֶה – לְדָרִים
בְּגוֹזוּטָא הָעֲלִינָה, הַשִּׁימוֹשׁ בַּחֹר הוּא בְּשֶׁלְשׁוֹל לְחִדְיָהּ – [בִּלְבָד]
שֶׁל הַדְּלִי לִיָּם בִּלָּא זְרִיקָה כִּלְלִי, כִּלְיָהּ בְּזִיקָה וְלָזֶה כְּפָתַח דְּמִי –
דּוּמָה הוּא לְמָקוֹם שֶׁהַשִּׁימוֹשׁ בּוֹ לְדִירֵי אֶחָד עַל יְדֵי פִתּוֹ, וְאִילוּ
לְדִירֵי שְׁנֵי הַשִּׁימוֹשׁ בּוֹ עַל יְדֵי זְרִיקָה, שֶׁהִדִּין הוּא שְׁנוֹתָנִים אֵלּוּ
הַשִּׁימוֹשׁ בּוֹ לָזֶה שֶׁמִּשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי פִתּוֹ, מִשּׁוּם שׁוֹה מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ
בְּנַחַת זֶה בְּקֶשֶׁה, וְכַמוֹ כֵּן בְּשְׁתֵּי גוֹזוּטָאוֹת, יֵשׁ לִיתֵּן הַשִּׁימוֹשׁ
בַּחֹר לְעֲלִינָה שֶׁתַּשְׁמִישָׁהּ בְּנַחַת וְלֹא לְתַחְתּוֹנָה שֶׁתַּשְׁמִישָׁהּ
בְּקֶשֶׁה, אֲלֹם בְּבוֹר שִׁבִּין שְׁתֵּי חֲצִירוֹת שֶׁשִׁנִּיהֶם שׁוֹיִם בְּהַשְׁתַּמֵּשׁ
בּוֹ בְּהַפְלָגַת אַרְבַּעַה טַפְחִים, אֲפֹשֶׁר שׁוֹבֵר רַב שֶׁהֵם אֲסוּרִים זֶה עַל
זֶה.
מִסְקֵת הַגְּמָרָא מִנֵּין שֶׁרַב סוֹבֵר שֶׁאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ
אֹיִר, אֵלָּא יֵשׁ לְהוֹכִיחַ שֶׁרַב סוֹבֵר שֶׁאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ
אֹיִר, מִקָּא – [מִזֹּה] דְּאָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה בְּרַ אֲבִינָה אָמַר רַב, אִם
יֵשׁ שְׁנֵי בָתִּים, וְשֶׁלֹּשׁ חוֹרְבוֹת בֵּינֵיהֶם, בְּאֹפֶן שֶׁשְׁתֵּים מֵהֶן כֹּל אַחַת
סְמוּכָה לְבֵית אֶחָד בִּלְבָד, וְאִילוּ הַחוֹרְבָה הַשְּׁלִישִׁית מְמוּצַעַת
וּסְמוּכָה לְשְׁנֵי הַבָּתִּים [וְצִיּוֹר ג], וּמַחֲצִיאוֹתֵיהֶן שֶׁל הַחוֹרְבוֹת פְּרוּצוֹת
זֶה לָזֶה, וְאִין דְּרִים בְּהֵם, וְגַם אִין לָחַץ בְּעֵלִים אַחֲרִים אֲלָא בְּעֵלֵי בָתִּים
אֵלּוּ, יֵשׁ חֲלוֹנוֹת בְּבָתִּים שֶׁפְּתוּחִים לְחוֹרְבוֹת, זֶה – בְּעַל הַבֵּית
הָרָשׁוֹן מִשְׁתַּמֵּשׁ כְּסִמּוֹךְ שֶׁלּוֹ – בְּכָל הַחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה לוֹ [וְאֵינָהּ
סְמוּכָה לְבֵית חֲבִירוֹ] וְאֲפִילוּ לְמַרְחוֹק, עַל דִּי זְרִיקָה דֶּרֶךְ חֲלוֹן בֵּיתוֹ,
וְכֵן זֶה – בְּעַל הַבֵּית הַשְּׁנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ כְּסִמּוֹךְ שֶׁלּוֹ – בְּחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה
לוֹ [וְאֵינָהּ סְמוּכָה לְבֵית חֲבִירוֹ] וְאֲפִילוּ לְמַרְחוֹק, עַל דִּי זְרִיקָה דֶּרֶךְ
חֲלוֹן בֵּיתוֹ, אֲבָל בַּחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה לְבֵית חֲבִירוֹ לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ עַל יְדֵי
זְרִיקָה מִבְּעַד לְפִירְצָהּ שִׁבִּין הַחוֹרְבוֹת עַד לְתוֹךְ הַחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה
לְבֵית חֲבִירוֹ, הוּאִיל יֵשׁ לְחִבְרֵי בַחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה לוֹ שִׁימוֹשׁ נוֹחַ
בְּסִמּוֹךְ לְחֻלּוֹנוֹ עַל יְדֵי שֶׁלְשׁוֹל. וְאִף שִׁבְמִי הַחוֹל כֹּל אֶחָד מִשְׁתַּמֵּשׁ
אִף בַּחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה לְבֵית חֲבִירוֹ עַל יְדֵי שׁוֹרֵק דֶּרֶךְ אֹיִר מִבְּעַד
לְפִירְצָהּ שִׁבִּין הַחוֹרְבוֹת, אִין שִׁימוֹשׁ זֶה אוֹסֵר אֶת חֲבִירוֹ
מִלְּהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, מִכּוּיֹן שֶׁלְרָחוֹק אִין בַּחוֹרְבָה זֶה שִׁימוֹשׁ אֲלָא עַל יְדֵי
אֹיִר, וְאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ אֹיִר, וְלִכֵּן חֲבִירוֹ יִכּוֹל
לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל הַחוֹרְבָה הַסְּמוּכָה לְבֵיתוֹ, אִף בַּחֲלָקָה הָרְחוֹק שֶׁאִין
לוֹ בּוֹ שִׁימוֹשׁ אֲלָא עַל יְדֵי זְרִיקָה.

בּוֹר שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצִירוֹת, וִישׁ לְכָל חֲצֵר כּוֹתֵל שֶׁמִּפְרִיד בֵּינָה
לְחֲבִירָתָהּ, וּבִנְיָנָה עוֹבֵר שְׁבִיל [וְהַשִּׁיךְ לְשִׁתִּיהֶן] וּבִאֲמָצַע הַשְּׁבִיל
בּוֹר מִיָּם, וְאִין פֶּתַח בְּכוֹתֵלֵי חֲצִירוֹת לְשְׁבִיל, וְהֵן מִמְּלֹאוֹת מִהַבּוֹר
דֶּרֶךְ חֲלוֹנוֹת הַפְּתוּחִים לוֹ מִשְׁתֵּי חֲצִירוֹת, וְהַבּוֹר מוֹפְלָגָתָהּ – [רְחוֹק]
מִכּוֹתֵל זֶה שֶׁל חֲצֵר זֶה אֲרַבְעָה טַפְחִים, וּמִכּוֹתֵל זֶה אֲרַבְעָה טַפְחִים,
וּמֵאֲחֹר שֶׁאֵינָם יִכּוֹלִים לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּבּוֹר אֲלָא בְּהַפְלָגַת אֹיִר שֶׁל
אַרְבַּעַה טַפְחִים, אִין זֶה נִחְשָׁב תַּשְׁמִישׁ וְאֵינָם אוֹסֵרִים זֶה עַל זֶה,
אֲלָא זֶה מוֹצִיא מְכוֹתֵל הַחֲצֵר עַד לְבוֹר, וְזֶה – חֲתִיכָתָהּ עֵץ כָּל שְׁהוּא,
וּמִכּוֹתֵל דֶּרֶךְ חֲלוֹנוֹ, וְזֶה מוֹצִיא וְזֶה כָּל שְׁהוּא וּמִכּוֹתֵל – צִיּוֹר אֵל.
וְהוֹצֵאת הוּזִי אֵינָה אֲלָא לְהִיכָר בִּלְבָד, כַּדִּי שֶׁלֹּא יִבְאוּ לְהַקֵּל
וּלְהַשְׁתַּמֵּשׁ בִּלָּא עִירוֹב בְּרִשּׁוֹת שֶׁל שְׁנֵים שֶׁמִּשְׁתַּמְשִׁים שֶׁם שִׁימוֹשׁ
גְּמוּר, וּלְפִיכֵךְ הַצְרִיכוּ גַם כֵּאֵן תִּיקוֹן מוּעֵט. וְרַב יְהוּדָה דִּיִּידָהּ
– [עֲצָמוֹ] אָמַר, אֲפִילוּ קִנְיָא – קִנְיָה, שֶׁאִין בּוֹ הִיכָר כֹּל כֵּךְ, מוּעֵל
וְלֹא צָרִיךְ דּוּקָא זִי.
הַגְּמָרָא מְבַאֵרֶת אֶת דִּינוֹ שֶׁל רַב יְהוּדָה: אָמַר לִיה אֲבִי לְרַב יוֹסֵף,
הָא דְרַב יְהוּדָה דְּשִׁמּוּאֵל הִיא – זֶה שֶׁאִמַּר רַב יְהוּדָה שֶׁהַחֲצִירוֹת
צָרִיכוֹת תִּיקוֹן מוּעֵט כַּדִּי לְדָלוֹת מִהַבּוֹר בִּשְׁבֹּת, לְמַד זֶה מִרְבוֹ
שְׁמוּאֵל, דְּאִי דְרַב – שֶׁאֵם תִּרְצָה לִמְרֵךְ שְׁלֹמֹד זֶה מִרְבוֹ [וְשֹׁגֵם הִיא
רְבוֹ], לֹא תוֹכֵל לִמְרֵךְ כֵּךְ, דִּקָּא – שְׁהִי אָמַר רַב, אִין אָדָם אוֹסֵר עַל
חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ אֹיִר – דֶּרֶךְ תַּשְׁמִישׁ מוּפְלָג כּוֹה, שֶׁצָּרִיךְ לְזוֹרֵק דְּלִי
בְּאֹיִר לְמַרְחוֹק שֶׁל אַרְבַּעַה טַפְחִים, וְלִדְעַת רַב, אִין צָרִיךְ הִיכָר כִּלְלִי
וְאֲפִילוּ לֹא שֶׁל קִנְיָה.
הַגְּמָרָא מְבַאֵרֶת אֶת דְּבָרֵי אֲבִי, שֶׁרַב יְהוּדָה לְמַד אֶת דִּינוֹ מִדִּינוֹ
שֶׁל שְׁמוּאֵל. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: וְדְּשִׁמּוּאֵל מְחִיצָא – מֵאִיזָה דִּין שֶׁל
שְׁמוּאֵל עֲלֶה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל אֲבִי לִמְרֵךְ שְׁלֹמֹד רַב יְהוּדָה אֶת דִּינוֹ.
אֵילִיָּא – אִם נִאֲמַר שְׁלֹמֹד מְחִיצָא – [מִזֹּה] דְּאָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה
– [בְּשֵׁם] שְׁמוּאֵל, גַּם הַסְּמוּךְ לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים – שֶׁאֵינוֹ מוֹקֵף חֲצֵר מְכוֹל
צִיּוֹדִי, אֲלָא מְצִידוֹ אֶחָד עוֹבֵרֶת רִשּׁוֹת הָרִבִּים, וְגוֹזוּטָא יוֹצֵאת מִן
הָעֲלִיָּה שֶׁתַּחְתּוּיָּהּ מֵעַל רִשּׁוֹת הָרִבִּים, צָרִיךְ בְּעַל הָעֲלִיָּה לְהַעֲמִיד
סוֹלֵם קְבוֹעַ מִהַגּוֹזוּטָא לְגַג, כַּדִּי לְהַתִּירוֹ – אֶת הַגֵּג לְטַטֵּל מִמֶּנּוּ
לְעֲלִיָּה וּמִן הָעֲלִיָּה אֵלָיו, שֶׁעַל יְדֵי הָעֲמִידָה סוֹלֵם קְבוֹעַ, מְגַלָּה
בְּעַל הָעֲלִיָּה דַּעְתּוֹ שֶׁנּוֹחַ לוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּגַג, וּמִסְלֵק אֶת הַגֵּג
מִשְׁתַּמְשִׁים עַל בְּנֵי רִשּׁוֹת הָרִבִּים, אֲבָל בִּלָּא הָעֲמִידָה סוֹלֵם, אוֹסֵרִים
בְּנֵי רִשּׁוֹת הָרִבִּים אֶת שִׁימוֹשׁ הַגֵּג עֲלָיו, וְאִף שֶׁשִּׁימוֹשׁ בּוֹ אֵינוֹ
אֲלָא דֶּרֶךְ אֹיִר, שׁוֹזְרִיקִים עֲלָיו אֶת חֲפְצֵיהֶם מִרְחוֹק, שֶׁכֵּן סֵתֵם
כְּתוּלִים הַסְּמוּכִים לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים נְעוּצִים לְפָנֵיהֶם יִתְדוֹת וְאֲבָנִים
[כַּדִּי שִׁתְּכֻכּוֹ בְּהֵם עֲגוּלוֹת וְקִרְנוֹת וְלֹא יִתְכַכּוּ בְּכַתְלִים וְיִזְקוּם]
וּבְנֵי רִשּׁוֹת הָרִבִּים מִתְרַחֲקִים מֵהֶם בְּעַל כְּרַחֲם, הִרִי שׁוֹבֵר שְׁמוּאֵל
שֹׁגֵם שִׁימוֹשׁ שֶׁעַל יְדֵי אֹיִר מְצִיךְ תִּיקוֹן, עַל כֵּךְ נִשְׁבֵּי שְׁמִדִּין זֶה
אִי אֲפֹשֶׁר לְרַב יְהוּדָה לְלַמּוֹד אֶת דִּינוֹ, מִשּׁוּם שִׁישׁ לְדַחוֹת, דְּלִמָּא
– שְׂמָא טַעֲמוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל שֶׁהַצָּרִיךְ תִּיקוֹן לְהַתִּיר הַגֵּג, הוּא כְּרִיב
כְּפָא – כְּפִי שֶׁדַּחָה רַב פֶּפַא שְׁבִנִי רִשּׁוֹת הָרִבִּים
מִשְׁתַּמְשִׁים בְּגַג לְהַנָּחַת כּוֹבְעֵיהֶם וְסוּדֵרֵיהֶם, וְהִרִי זֶה תַּשְׁמִישׁ
גְּמוּר, וְלֹא תַּשְׁמִישׁ עַל יְדֵי זְרִיקָה.
אֵלָּא מְבַאֵרֶת הַגְּמָרָא, אֲבִי אִכֵּן שִׁמְעָה שֶׁרַב יְהוּדָה אָמַר אֶת דִּינוֹ עַל
דִּינוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל, וּבּוֹדָאֵי שֶׁרַב יְהוּדָה לְמַד אֶת דִּינוֹ שֶׁל מְחִיצָא –
מִדִּין זֶה שֶׁל שְׁמוּאֵל שֶׁאִמַּר זֶה מוֹצִיא וְזֶה כָּל שְׁהוּא וּמִכּוֹתֵל, וְזֶה
מוֹצִיא וְזֶה כָּל שְׁהוּא וּמִכּוֹתֵל, שְׁמִדּוּק מִכֵּךְ, מְצָמָא דְּאִפִּיק – דּוּקָא
מִשּׁוּם שֶׁהוֹצִיא וְזֶה מוֹתֵר הוּא לְדָלוֹת מִן הַבּוֹר, הָא לֹא אִפִּיק – אֲבָל
אִם לֹא הוֹצִיא וְזֶה, אֲמָרִין – אֲנִי אוֹמְרִים, אִין אֲפֹשֶׁר רִשּׁוֹת עַל
חֲבִירוֹ אִף כֹּאשֶׁר שִׁימוֹשׁ בַּה דְּרֶךְ אֹיִר, וְאֵינוֹ רִשְׁאִי לְדָלוֹת מִן
הַבּוֹר, וּמוֹכַח מִכֵּךְ שֶׁשְׁמוּאֵל סוֹבֵר שֶׁבְּכַדִּי לְהַתִּיר שִׁימוֹשׁ בְּרִשּׁוֹת
כּוֹז צָרִיךְ תִּיקוֹן, וּבְשִׁטְתּוֹ הַצָּרִיךְ רַב יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת תִּיקוֹן עַל יְדֵי
קִנְיָה, וְכִשְׁאִמַּר אֲבִי שֶׁרַב יְהוּדָה לְמַד אֶת דִּינוֹ מִדִּינוֹ שֶׁל שְׁמוּאֵל,
בֹּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שֶׁרַב יְהוּדָה שְׁמַתִּיר בְּקִנְיָה לֹא בֹא לְחֻלּוֹק עַל
שְׁמוּאֵל שֶׁהַצָּרִיךְ זִי, אֲלָא לְפָרֵשׁ אֶת דְּבָרָיו, שֶׁלֹּא נִתְכוּן דּוּקָא
לְזִי, מִכֵּךְ שֶׁהַשְׁתַּפֵּק שְׁמוּאֵל בּוֹיז כֹּל שְׁהוּא וְלֹא הַצָּרִיךְ שִׁיחִיהָ רַחַח
אַרְבַּעַה טַפְחִים, שִׁמְעָה שֹׁגֵם קִנְיָה מוּעֵל.
הַגְּמָרָא מְבַרֵּרֶת מִנֵּין שֶׁרַב סוֹבֵר שֶׁאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ
אֹיִר. שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָא: וְרַב מְחִיצָא – זֶה שֶׁאִמַּר אֲבִי שֶׁרַב סוֹבֵר
שֶׁאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבִירוֹ דֶּרֶךְ אֹיִר, מֵאִיזָה דִּין שֶׁל רַב לְמַד זֶה
אֲבִי, אֵילִיָּא – אִם נִאֲמַר שְׁלֹמֹד מְחִיצָא – מִדִּין זֶה שֶׁשִּׁנִּינוּ [לְחֵל פַּה].

עירובין דף פה עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שבת קודש) קלג

הַיְחִיד לְכַתֵּף עָלָיו – להניח את משאם עליו כדי לתקנו על
 כתפיהם, וּבִלְכֹד שְׁלֹא יִחְלִיפוּ – שלא יטלו בני רשות הרבים את
 המשאות שהניחו שם בני רשות היחיד, וכן בני רשות היחיד לא
 יטלו את מה שהניחו שם בני רשות הרבים. והרי למקום פחות
 מארבעה טפחים אין שיעור 'מקום' והוא כאויר סתם, והנחה עליו
 אינה נחשבת 'הנחה', ורב דימי התיר לבני רשות הרבים ולבני
 רשות היחיד להניח עליו משאם בלא לעשות שום תיקון,
 ולכאורה שמואל שאמר שאדם אוסר על חבירו דרך אויר חולק
 על רב דימי, ומצריך תיקון על ידי הוצאת זיו כדי שיתוּתֵר לבני
 רשות הרבים ורשות היחיד להניח עליו משאם.
 משיבה הגמרא: הֵקֵם – שם בדינו של רב דימי שמדובר ברשות
 היחיד ורשות הרבים, הן רְשׁוּיֹת שאיסור ההוצאה מזו לזו הוא
 דְּאוּרֵייתָא – מן התורה, ואילו הֵקֵא – בדינו של שמואל, שמדובר
 ברשויות היחיד, הן רְשׁוּיֹת שאיסור ההוצאה מזו לזו הוא מְדֻרְבָּנָן
 בלבד, וְהַכְּמִים עָשׂוּ חִיזוּק לְדִבְרֵיהֶם שאסור להוציא מרשות היחיד
 לרשות היחיד, יוֹתֵר מִמָּה שעשו חיזוק לאיסור שֶׁל תוֹרָה להוציא
 ולהכניס מרשות היחיד לרשות הרבים, כיון שהאיסור של התורה
 להוציא ולהכניס מרשות היחיד לרשות הרבים ידוע, ולכן לא
 יבואו להיכשל בו אם יהיה מותר לכתף על מקום פחות מארבעה
 שבין רשות הרבים לרשות היחיד, אבל האיסור של חכמים
 להוציא מרשות היחיד לרשות היחיד אינו ידוע כל כך, ולכן אם
 יהיה מותר למלא מים לחצירו מבור שבינו חוצר חבירו ללא שום
 תיקון להיכיר, יש לחשוש שמתוך כך יבואו להוציא מרשות שלו
 לרשות חבירו.
 הגמרא מקשה על דברי רב שאמר שאין אדם אוסר על חבירו דרך
 אויר, מדבריו בענין אויר רשות הרבים. מקשה הגמרא: אִמָּר לִיה
 רְבִינָא לְרַבָּא, מִי אִמָּר רַב הֵכִי – כך, שבעל בית רשאי להשתמש
 בחורבה הסמוכה לו בדרך זריקה ואין בעל הבית השני אוסר עליו
 דרך אויר, וְהָא אִיתָמַר – נאמר בבית המדרש, שֶׁנִּי בָתִּים של אדם
 אחד מְשֻׁנֵּי צִידֵי רְשׁוֹת הָרָבִים, רַבָּה בִּר רַב הוּנָא אִמָּר בִּשְׁם רַב,
 אִסּוּר לְזִרוֹק מִבֵּית זֶה לָזוֹת, וְשִׁמּוּאֵל אִמָּר, מוֹתֵר לְזִרוֹק מִזֶּה לָזוֹת. הרי
 שרב שאסר לזרוק דבר מבית לבית דרך רשות הרבים אף שהוא
 עובר ברשות הרבים למעלה מעשרה טפחים, סובר שבני רשות
 הרבים אוסרים השימוש באיירה, הגם שאין להם שימוש בו, ורק
 משום שהאויר שלהם, נחשב הדבר כמשתמש בחצר המשותפת,
 כמו כן יש לו לאסור במקום שמשמש חבירו על ידי אויר.
 מתרצת הגמרא: אִמָּר לִיה רַבָּא לְרַבִּינָא, לֹאֻ מִי אִימְרִינָא דְּמִדְּלִי
 חֵד וּמִתְחֵי חֵד – וכי לא העמדנו דין זה באופן שבית אחד גבוה
 והשני נמוך, וחוששים שמא יזרוק מן הנמוך לגבוה, ואז יִמְנִין
 דְּמִנְגֵדָּה וְנִפְּלִי – פעמים שהדבר הנזרק לא יגיע לבית הגבוה
 ויתגלגל ויפול לרשות הרבים, וְאִתֵּי לְאִימְרֵיהֶן – ויבוא להביא,
 ויטלטלו ארבע אמות ברשות הרבים, אז כחש לרשות היחיד,
 אולם אם גובה שני הבתים שווה, שאז אין חשש שיתגלגל לרשות
 הרבים, אכן מותר לזרוק מזה לזה, משום שאין אויר רשות הרבים
 אוסר.

משנה

המשנה עוסקת בעירובי חצירות, שאמרו חכמים שחצר שיש בה
 כמה בתים, אסור להם להוציא ולהכניס מבתיהם לחצר, אלא אם
 כן יעשו עירוב, שיתן כל אחד מבני החצר פת, ויניחו הכל בבית
 אחד, שאז נחשבים כולם כדרים באותו בית שהניחו בו את
 העירוב. ועתה דנה המשנה מה נחשב בית לענין עירוב, ושני דינים
 תלויים בכך: א. שכל שאינו נחשב בית, אינו אוסר על בני החצר,
 ואינו צריך לתת פת לעירוב כדי להתיר להם להוציא ולהכניס
 מבתיהם. ב. שכל שאינו נחשב בית, אי אפשר להניח בו את
 העירוב.
 הנותן אֶת עֵירוּבוֹ – עירובי חצירות שגבו מכל בתי החצר בְּבֵית
 שֶׁנֶּר – בית קטן שלפני שער החצר, ששומר הפתח יושב שם, וכן
 אם נותן את עירובו בְּאֶפְסָרָה – מעין חצר מקורה שלפני פתח

וְהַאֲמַצְעִי אִסּוּר – והחורבה הממוצעת בין שני הבתים וסמוכה
 אליהם וחלונותיהם פתוחים אליה, אסורה בשימוש לשני בעלי
 הבתים, משום שהם משתמשים בה על ידי שלשול, ואוסרים זה
 על זה.
 הגמרא דנה בדברי רב. מספרת הגמרא: יְתִיב – ישב רב בְּרִינָא,
 וְקָאָמַר לְהָא שְׁמַעְתָּא – ואמר את שמועתו זו של רב, ושמע זאת
 רבי אליעזר. אִמָּר לִיה – [לו] רְבִי אֶלְעִיזָר לרב ברונא, בִּר בִּי רַב –
 תלמיד בית המדרש, וכי אִמָּר רַב הֵכִי – כך, שהחורבה האמצעית
 אסורה. שרבי אליעזר היה סבור ששלשת החורבות עומדות
 בשורה, זו אחר זו [וציור א], ונמצאת האמצעית מופלגת כולה
 משני הבתים, שיש בינה לבתים הפסק אויר של החורבות
 הסמוכות לבתים – [חורבות א ג], ומכך שרב אסרה, מוכח שסובר
 שאדם אוסר על חבירו דרך אויר, והטעם שהחורבות הסמוכות
 לשני הבתים מותרות, משום שתשמישה של כל אחת מהן קשה
 לבית המרוחק ממנה, שמשתמש בה דרך זריקה מרחוק ודרך
 הפירצות שבחורבות] ונותנים את זכות השימוש לבית הסמוך לה,
 שישמושו בה בנחת, שמשתמש בה בדרך שלשול. אִמָּר לִיה רַב
 ברונא לרבי אליעזר, אִין – אכן אמר רב שהאמצעית אסורה. אמר
 לו רבי אליעזר לרב ברונא, אִתְּוִי לִי אוֹשְׁפִיזִיָּה – הראה לי את בית
 מלונו של רב, שאוכל לשאלו על כך. אִתְּוִי לִיה – הראה רב ברונא
 לרבי אליעזר. אִתָּא – בא רבי אליעזר לְקַמְיָה דְּרַב – לפני רב, ואִמָּר
 לִיה לרב, וכי אִמָּר מִר הֵכִי – כך, שהאמצעית אסורה. אִמָּר לִיה רַב
 לרבי אליעזר, אִין – כן.
 רבי אליעזר מקשה לרב: אִמָּר לִיה רבי אליעזר לרב, הכיצד מתיר
 מר לכל אחד מבעלי בתים אלו להשתמש בחורבה הסמוכה לו,
 משום ששימושו בה קל מהשימוש של בעל הבית המרוחק, וְהָא
 מִר הוּא דְּאִמָּר (לעיל פא) שמקום שהשימוש בו לֹא בְּשִׁלְשׁוֹל וְלֹא
 בְּזִרְקָה, שְׁנִינָן אִסּוּרִין להשתמש בו, הרי שאף על פי ששימושו של
 זה המשתמש בזריקה קשה משל חבירו המשתמש בשלשול, לא
 מתירים בו את השימוש אפילו למשתמש בשלשול, כיון שאף לו
 אין השימוש שם בנחת ממש כבפתח, וכמו כן כאן, אף על פי
 שבעל הבית הסמוך לחורבה משתמש בה יותר בנחת מכפי
 שמשמש בה בעל הבית הרחוק, אולם מאחר שלשניהם אין בה
 שימוש בנחת כמו בפתח, צריכים שניהם להיאסר להשתמש בה.
 רב מתיר: אִמָּר לִיה רַב לרבי אליעזר, מִי כְּכִרְתָּ דְּקִיָּמִי בְּשֻׁרְהָ –
 וכי סבור אתה ששלשת החורבות עומדות בשורה זו אחר זו,
 ונמצא שהחורבות החיצונות מפסיקות בין הבתים לאמצעית,
 החיצונה מפסיקה בין הבית לאמצעית, ושניהם משתמשים בה
 דרך אויר, ומתוך כך עלה בדעתך שאני סובר שאדם אוסר על
 חבירו דרך אויר, והוקשה לך שגם החורבות הסמוכות יאסרו. לֹא
 כך, אלא דְּקִיָּמִי בְּחֻצְוָה – שהיו שלשתן סמוכות לבתים, כגון
 שלשתן סמוכות זו לזו כשלשת רגלי קנקן, באופן ששתיים מן
 החורבות כל אחת מהן סמוכה לבית העמוד אליה, והשלישית
 שהיא בצידן של השתיים, מגיעים קצותיה עד כותלי שני הבתים
 [ציור ב], לפיכך השתים מותרות, מפני שבעל הבית המרוחק יכול
 להשתמש בחורבה הסמוכה לחבירו רק דרך אויר, ואין אדם אוסר
 על חבירו דרך אויר, והשלישית אסורה, משום ששני הבתים
 משתמשים בה תשמיש נוח בשלשול, סמוך לחלונם, והרי היא
 רשות של שניהם ואוסרים זה על זה.
 הגמרא חוזרת לדינו של שמואל המבואר לעיל (ע"א) ששימוש דרך
 אויר אוסר ואין בעל חצר רשאי למלא מים לחצירו מבור שבינו
 לחצר חבירו ללא עשיית תיקון להיכיר על ידי הוצאת זיו, ומבררת
 את דעתו בדין כיתוף על מקום שאינו רחב ארבעה העומד בין
 רשות הרבים לרשות היחיד. מבררת הגמרא: אִמָּר לִיה רַב פִּפְּא
 לְרַבָּא, לִימָא – האם נאמר, שְׁשִׁמּוּאֵל שאמר שאדם אוסר על חבירו
 דרך אויר, לִית לִיה דְּרַב דִּימִי – אינו סובר כרב דימי. רְבִי אִתָּא רַב
 דִּימִי – שכאשר בא רב דימי מארץ ישראל לבלבד, אִמָּר בִּשְׁם רְבִי
 יוֹחָנָן, מְקוֹם שְׁאִין בּוֹ רוּחַ אֲרֻכָּה עַל אֲרֻכָּה טפחים העומד בין
 רשות הרבים לרשות היחיד, מוֹתֵר לְבְנֵי רְשׁוֹת הָרָבִים וְלְבְנֵי רְשׁוֹת

שער אבסדרה ומרפסת אין זה עירוב, אלא אימא - ודאי צריך
 אתה לומר, שלא אמרה הברייתא. הרי זה עירוב, אלא הרי זה
 שיתוף, ואם כן מבואר בברייתא, שבת שער אבסדרה ומרפסת,
 אף שאין נותנים שם עירוב, נותנים שם שיתוף. שואלת הגמרא:
 איך אמרה הברייתא שאפשר להניח שיתוף במבוי, והרי שיתוף
 בקבוי לא מניח - אינו נשמר. משיבה הגמרא: אימא - יש לך
 לומר בברייתא, שהנותן את עירובו פתח פתח שיתוף הרי זה שיתוף.
 הגמרא מביאה דין שנגזר מהלכה זו: אמר רב יהודה אמר שמואל,
 בני חבורה שהיו פסובין - יושבים יחד בסעודה, בערב שבת, וקדש
 עליו היום - ובעוד שהם אוכלים החשיך ונעשה שבת, הפת שעל
 השלחן פסובין (עליהן) [עליהן] אף משום עירוב - שתהיה לעירוב,
 ומותרים לטלטל בחצר, אף אם לא הניחו עירוב אחר, וכל שכן
 שמועילה במקום שיתוף למבוי. ואמר לה - ויש שאמרו בדברי
 שמואל, שסומכים על הפת משום שיתוף - שתהיה לשיתוף למבוי,
 ומותרים לטלטל במבוי, אבל אין הפת מועילה להיות במקום
 עירוב, ועדיין אסורים בטלטול מן הבתים לחצירות. אמר רב, ולא
 פליגי - שני הלשונות בדברי שמואל, אינם חולקים זה על זה, אלא
 כאן - מה שאמרו שהפת מועילה במקום עירוב, הוא בפסובין -
 כיושבים בני החבורה בבית, ופאן - ומה שאמרו שהפת מועילה
 רק במקום שיתוף, הוא בפסובין פתח, שאז אין הפת מועלת
 להיות במקום עירוב, כיון שצריך להניח את העירוב דווקא בבית
 ולא בחצר, שחצר אינה מקום דירה. אמר ליה אבוי לרב, תניא
 דמסיע לך - יש להביא ראיה לדברך מברייתא, ששיתוף מבוי
 מניחים גם בחצר, ששנינו, עירובי חצירות פתח, ושיתופי מבואות
 פסובין, והיונן פה - ונשאנו ונתנו בדברי ברייתא זו, ושלחנו, וכי
 נותנים עירובי חצירות פתח, והתנן - והרי שנינו במשנה, הנותן
 את עירובו בבית שער אבסדרה ומרפסת אינו עירוב, הרי שאם
 נותנים את העירוב שלא בבית דירה, אינו עירוב, ויישבנו, אימא -
 יש לך לומר בדברי הברייתא, שעירובי חצירות נותנים דווקא בבית
 שפאותה פתח שמעריבים אותה, ולא בבית שבחצר אחרת,
 ושיתופי מבואות אפשר להניח אף פתח שפאותו פסובי
 שמשתתפים בו, ואין צריך להניח דווקא בבית, אבל לא בחצר
 שבמבוי אחר.
 שנינו במשנה: רבי יהודה אומר אם יש שם תפיסת יד וכו' של בעל
 הבית אינו אוסר. שואלת הגמרא: היכי דמי - מהו תפיסת יד.
 משיבה הגמרא: כגון חצירו של אדם הנקרא [בן] פוניי, שהיה
 עשיר, ומשאיל בתים שבחצירו לאחרים, ומתוך עושרו היו לו
 הרבה כלים, והיו לו כלים בכל הבתים שבחצר.
 מספרת הגמרא: כן פוניי תלמידו של רבי היה, אתא לקמיה דרבי
 - בא לפני רבי לבית המדרש, אמר להו רבי ליושבים לפניו, פנו
 מקום לכן מאה מנה - לאדם שיש לו מאה מנה. כלומר פנו לו מקום,
 חסוב שעשיר הוא. אתא איניש אחרינא - בא לפני רבי אדם אחר,
 אמר להו רבי ליושבים לפניו,

הבית, ומרפסת - עלייה ארוכה העומדת בחצר, ובה פתחים הרבה
 לכל הידורים שבעלייה, שהיו עושים מרפסת אחת ארוכה לפני
 פתחי העלייה, וכולם עולים בסולם אחד למרפסת, ודרך המרפסת
 נכנסים לבתים שבעלייה, אינו עירוב, כיון שהם מקומות שאינם
 ראויים לדירה. והדר שם - בבית שער אבסדרה ומרפסת, אינו
 אוסר עליו - על הדר בחצר לטלטל בחצר. אבל בית התבן - בית
 שנותנים שם תבן, ובית הפתך - בית שעומדים שם בקר, ובית
 העצים - בית שנותנים שם עצים, ובית האוצרות - בית שנותנים
 שם תבואה, שנמצאים בחצר, אם נתן שם את הפת של העירוב,
 הרי זה עירוב. ואם השאילם בעל הבית לאחר לגור בהם, הדר שם,
 אוסר על בעל הבית לטלטל בחצר.
 רבי יהודה אומר, אם יש שם - בבית שהשאיל לאחר בחצר
 תפיסת יד של בעל הבית - מקום מיוחד לבעל הבית להניח שם
 דברים, אינו אוסר - אין השוכר אוסר על בעל הבית לטלטל
 בחצר, מפני שתפיסת ידו של בעל הבית נחשב כמו שהוא גר עמו
 בבית אחד, וכל החצר היא של בעל הבית.

גמרא

הגמרא מביאה מימרא בענין מקום הנחת עירוב חצירות ושיתוף
 מבוי, ושואלת על כך שדבר זה כבר שנינו במשנתנו: אמר רב יהודה
 בריה דרב שמואל בר שילת, כל מקום שאמרו שהדר שם אינו אוסר
 על שאר בני החצר לטלטל בחצר, הנותן שם את עירובו, אינו
 עירוב, שאם מקום זה אינו חשוב מקום ורשות לאסור, אינו נחשב
 מקום אף להנחת העירוב בו, הוין בבית שער דיהיד - בית שער של
 חצר השייכת ליחיד, שאף שהדר שם אינו אוסר, אפשר להניח שם
 את העירוב. וכל מקום שאמרו הפסחים אין מניחין בו עירוב, עירוב
 חצירות בלבד אין מניחין בו, אבל מניחין בו שיתוף - ושיתוף
 מבואות, שנותנים כדי להתיר לבני החצירות לטלטל במבוי, הוין
 מאויר פסובי - במבוי עצמו שלא באחת החצירות, שאף אין
 מניחים בו שיתוף, כיון שהדבר שמשתתפים עמו אינו משתמר שם.
 שואלת הגמרא: מאי קא משמע לן - מה בא רב יהודה בריה דרב
 שמואל בר שילת להשמיענו, במה שאמר שאף במקום שאין
 מניחים עירוב, מניחים שיתוף, תניא - הרי אנו יודעים דין זה ממה
 ששנינו במשנה, הנותן את עירובו בבית שער אבסדרה ומרפסת
 אינו עירוב, ומשמע במשנה, שעירוב הוא - ולא הוי - שרק אם הניחו
 שם עירוב, אינו עירוב, קא שיתוף - אבל אם הניחו שם שיתוף, הוי
 - הרי זה שיתוף. משיבה הגמרא: את הדינים של בית שער דיהיד
 שאפשר להניח שם עירוב, ושל אויר פסובי שאין נותנים שם
 שיתוף, אימא רבא ליה - הוצרך רב יהודה בריה דרב שמואל בר
 שילת להשמיענו, דלא תנן - שדינים אלו אינם מבוארים במשנה.
 אומרת הגמרא: תניא נמי הכי - וכן שנינו בברייתא כמו שדייקנו
 מדברי המשנה, ששנינו בברייתא, הנותן את עירובו בבית שער,
 אבסדרה, ומרפסת, ופתח, ובמבוי, הרי זה עירוב, ודברי הברייתא
 קשים הם, שהרי התנן - שנינו במשנה, שהנותן את עירובו בבית